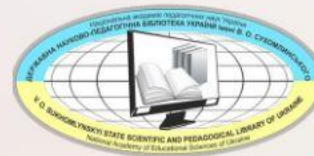

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ, ЗАГАЛЬНОЇ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ВІДДІЛ НАУКОВО-ОСВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

Звіт про виконання прикладного наукового дослідження «Освітнянські бібліотеки як суб'єкт проєктування освітнього середовища в умовах цифровізації»

(РК № 0123U100477)
за 2023 р.

*Науковий керівник: Пономаренко Лариса
Олександрівна, канд. наук із соціальних комунікацій,
завідувач відділу науково-освітніх інформаційних
ресурсів*

#працюємо_для_перемоги

Метою наукового дослідження є теоретичне визначення, наукове обґрунтування та практична реалізація проєктування наукового інформаційно-бібліографічного забезпечення освіти як складника освітнього середовища на основі цифровізації ресурсів та послуг освітянських бібліотек.

Об'єктом дослідження є освітнє середовище як системне, інтегроване, багатоаспектне та структуроване утворення.

Предметом дослідження є проєктування наукового інформаційно-бібліографічного забезпечення освіти як складника освітнього середовища провідними освітянськими бібліотеками МОН України та НАПН України.

Завдання I етапу:

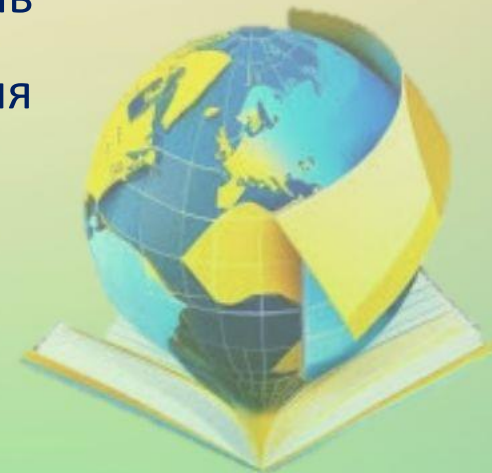
- розроблення програми дослідження, необхідної технічної документації;
- формування джерельної й історіографічної бази дослідження, вивчення терміносистеми теми;
- моніторинг науково-інформаційної діяльності провідних книгозбірень мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України в умовах воєнного стану та відновлення України в контексті завдань щодо формування освітнього середовища, розвитку наукових комунікацій, забезпечення доступу до власних інформаційних ресурсів з актуальних питань педагогіки та освіти;
- аналіз тенденцій та особливостей розвитку освітянських бібліотек МОН України і НАПН України як суб'єкта проектування освітнього середовища в умовах цифровізації в період російсько-української війни;

– визначення основних принципів та критеріїв добору, опрацювання джерел, упорядкування частини бібліографічної інформації щодо українсько-польської/польсько-української співпраці, спрямованої на розвиток освіти і педагогічної науки в Україні та Республіці Польща.

– визначення основних принципів та критеріїв добору, опрацювання джерел, упорядкування частини бібліографічної інформації щодо ролі бібліотеки в епоху цифровізації освіти і науки.;

– визначення основних принципів та критеріїв добору, опрацювання джерел, упорядкування частини бібліографічної інформації щодо досягнень і перспектив розвитку Нової української школи в умовах воєнного стану та відновлення України;

– дослідження та виокремлення наукового доробку першого віцепрезидента НАПН України В. І. Лугового за період 2021–2022 рр., проаналізувати тематику його досліджень;

– здійснення науково-бібліографічного аналізу наукового доробку віцепрезидента НАПН України О. М. Топузова за період 2020–2022 рр.;

– науково-методичне забезпечення подальшого розвитку прикладних аспектів функціонування, наповнення та використання фактографічної бази даних «Знаменні та пам'ятні дати у сфері освіти».

Основні виконавці наукового дослідження

штатних працівників (усього) – 12 осіб (докторів, професорів – 1 особа, кандидатів наук, доцентів – 2 особи); у т.ч. сумісників – 6 осіб.

Загальні дані щодо виконавців:

завідувач відділу – 1,

провідний науковий співробітник – 1,

старший науковий співробітник – 1

наукові співробітники – 5, молодші наукові співробітники – 4;

з них: докторів наук – 1, кандидатів наук – 2.

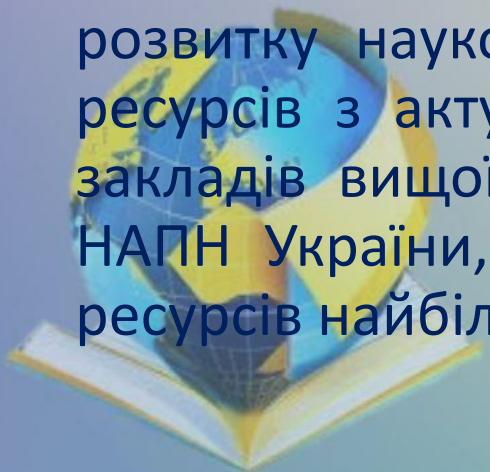
Основні результати дослідження

вперше

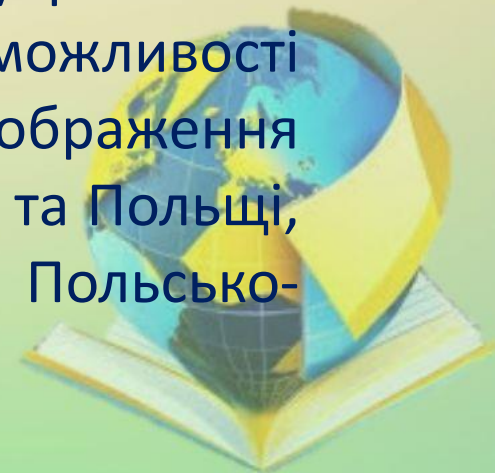
розроблено програму дослідження,

сформовано його джерельну й історіографічну базу, проаналізовано поняттєво-термінологічний апарат (уточнено інформацію про ключові поняття досліджуваної теми: освітнє середовище; цифровізація бібліотек, цифрові проєкти, професійний розвиток бібліотечних фахівців, цифрові компетентності; інформаційний освітньо-науковий простір; ресурси біографічної інформації; відкрита наука; партнерство, українсько-польські / польсько-українські форуми);

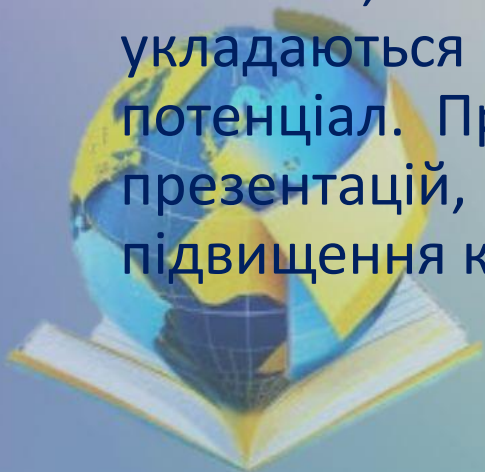
здійснено моніторинг науково-інформаційної діяльності провідних книгозбірень мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України в умовах воєнного стану та відновлення України в контексті завдань щодо формування освітнього середовища, розвитку наукових комунікацій, забезпечення доступу до власних інформаційних ресурсів з актуальних питань педагогіки та освіти; розглянуто діяльність бібліотек закладів вищої педагогічної освіти, учасниць мережі освітянських бібліотек МОН і НАПН України, в контексті створення, поширення та популяризації інформаційних ресурсів найбільш значущого соціального спрямування в умовах воєнного стану;

– здійснено аналіз інформації щодо українсько-польської/польсько-української співпраці, спрямованої на розвиток освіти і педагогічної науки в Україні та Республіці Польща; для упорядкування бібліографічного покажчика «Освіта і педагогічна наука України і Польщі. 2005–2024» виявлено достатній рівень джерельної бази щодо висвітлення українсько-польської співпраці освітян; частково систематизовано та класифіковано дібрані джерела відповідно до розроблених критеріїв (близько 400 документів); визначено особливості упорядкування та способи бібліографічної характеристики нормативно-законодавчих документів в системі законодавчої влади Республіки Польща; здійснено їх джерелознавчий аналіз; підготовлено частину бібліографічних записів (опрацьовано матеріали періодичного видання «Українська полоністика», українсько-польського видання «Освітологія», низки українсько-польських науково-практичних заходів; репрезентовано можливості використання бібліометричного аналізу для вивчення стану відображення проблеми професійної підготовки кваліфікованих робітників в Україні та Польщі, представленої на сторінках збірників Українсько-Польських / Польсько-Українських Форумів

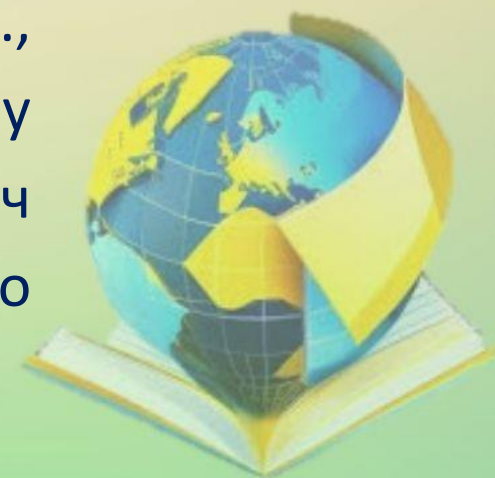

Проаналізовано та упорядковано інформацію 52 провідних освітянських бібліотек про науково-інформаційну й видавничу діяльність згідно розробленої структури видання: довідник «Науково-інформаційна та соціокультурна діяльність провідних освітянських бібліотек - 2023» (<https://doi.org/10.33407/lib.NAES.737262>). Констатовано, що протягом 2023 року провідні книгозбірні мережі освітянських бібліотек планують видати 27 збірників наукових праць та матеріалів науково-практичних конференцій. У підготовці методичної продукції віддають перевагу створенню методичних рекомендацій, практичних, методичних та інформаційно-методичних посібників. Підтверджено, що переважна частина видавничої щорічної продукції – це вторинні інформаційні ресурси. Виявлено, що майже всі бібліотеки закладів вищої освіти запланували підготовку бібліографічних та біобібліографічних покажчиків, бюлетенів, каталогів виставок, аналітичних матеріалів та інформаційно-аналітичних оглядів, які укладаються переважно на основі фондів окремих бібліотек, розкриваючи їх потенціал. Простежується збільшення кількості проведених віртуальних виставок, презентацій, вебінарів, онлайн-семінарів, вебконференцій, онлайн-курсів підвищення кваліфікації бібліотечних працівників.

визначено основні принципи та критерії добору джерел, упорядкування частини бібліографічної інформації щодо досягнень і перспектив розвитку Нової української школи в умовах воєнного стану та відновлення України; здійснено вивчення інформаційних матеріалів на традиційних й електронних носіях та відбір релевантної бібліографічної інформації щодо різноманітних аспектів і процесів розбудови Нової української школи упродовж 2017–2023 рр. з наступних джерел: наукова періодика України онлайн; довідники діяльності освітянських бібліотек; Електронна бібліотека НАПН України; Google academy; Інтернет;

- у контексті дослідження наукового доробку першого віцепрезидента НАПН України В. І. Лугового за період 2021–2025 рр., проаналізовано тематику його досліджень, підготовлено частину рукопису біобібліографічного покажчика «Володимир Іларіонович Луговий – перший віце-президент НАПН України : матеріали до біобібліографії (2020–2025 рр.)»;

- у розрізі науково-бібліографічного аналізу наукового доробку віцепрезидента НАПН України О. М. Топузова за період 2020–2024 рр. підготовлено частину рукопису біобібліографічного покажчика «Олег Михайлович Топузов – віцепрезидент НАПН України» (виокремлено та структуровано бібліографічну інформацію про науковий доробок вченого за 2022 рік, який відображає результати наукових досліджень в сфері розроблення сучасних інноваційних моделей і стандартів освіти, методів навчання, навчальної і методичної літератури);
- розроблено проекти освітніх програм підвищення кваліфікації «Педагог-дослідник нового покоління», «Педагог-бібліотекар нового покоління» на компетентнісній основі зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки».

- **набули подальшого розвитку** прикладні аспекти функціонування та використання фактографічної бази даних «Знаменні та пам'ятні дати у сфері освіти»: виявлено та висвітлено здобутки та визначні події вітчизняної та зарубіжної педагогічної та психологічної науки й освіти шляхом наповнення фактографічною та бібліографічною інформацією бази даних «Знаменні та пам'ятні дати у сфері освіти» на 2024 р.

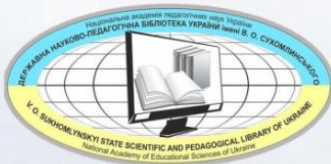

ПІДГОТОВЛЕНА ПРОДУКЦІЯ

Довідник

Науково-інформаційна діяльність провідних освітянських бібліотек – 2023 : довідник / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад.: О. Л. Гончаренко, К. Б. Щегельська ; наук. ред. Л. О. Пономаренко]. – Вінниця : ТВОРИ, 2023. – 112 с.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПРОВІДНИХ ОСВІТЯНСЬКИХ БІБЛІОТЕК – 2023

ДОВІДНИК

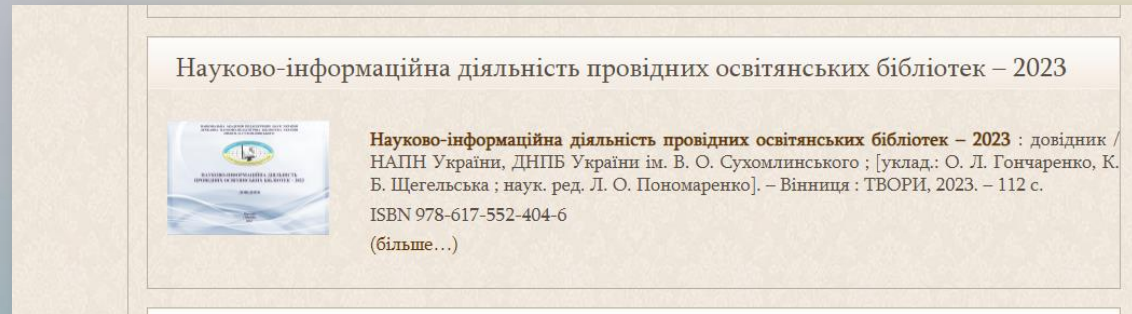
Вінниця
«ТВОРИ»
2023

Основні публікації

За результатами дослідження підготовлено й опубліковано **55** наукових праць (довідкова продукція – 1; статей – 8, у т. ч.: у фахових наукових виданнях України – 5, у зарубіжних виданнях, які індексуються у наукометричних базах даних Scopus і WoS – 3 ; у ЗМІ – 3; матеріалів конференцій (інших науково-практичних заходів) – 42; у т. ч. у зарубіжних виданнях – 1; електронних ресурсів – 1).

Упровадження результатів

Всі видання розміщені у вільному доступі на офіційному сайті ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського <https://dnpb.gov.ua/>, в Електронній бібліотеці НАПН України <https://lib.iitta.gov.ua/> та представлено на офіційній сторінці бібліотеки у Facebook <https://www.facebook.com/dnpb.gov.ua> та на сторінці відділу науково-освітніх інформаційних ресурсів у Facebook <https://www.facebook.com/profile.php?id=100063864680406>. Також видання були представлені на сторінках Facebook декількох провідних бібліотек.

Упровадження результатів

В Електронній бібліотеці НАПН України розміщено 20 публікацій

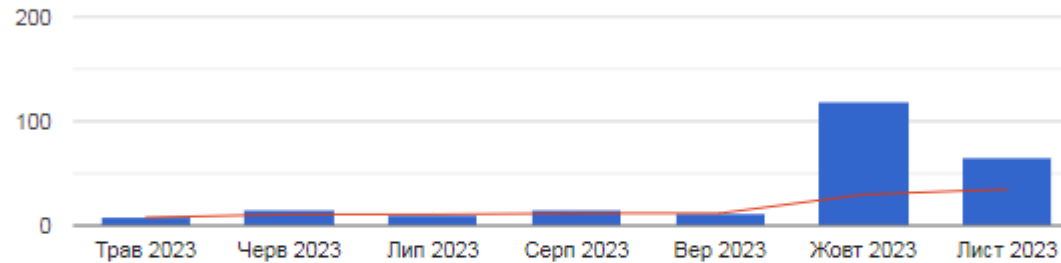
> Науковою темою: V. Sukhomlynskyi SSPL of Ukraine (2023-2025) ДР № 0123U100477 Educational Libraries as a Subject of Educational Environment in Conditions of Digitalization

Оберіть звіт за

Вкажіть термін звіту

Оберіть вид звіту

Завантаження

Загальний огляд

20 Ресурсів

244 Завантажень

100% Повнотекстові

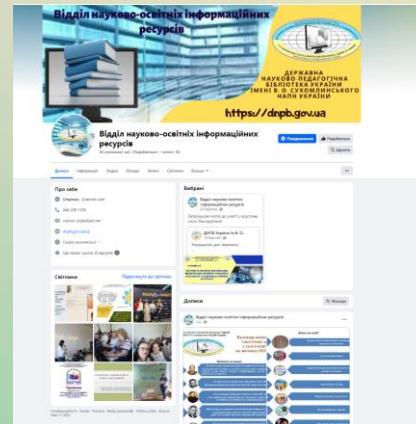

100% У вільному доступі

Упровадження результатів

Упровадження проміжних результатів НД здійснювалося під час виступів на **39** всеукраїнських і міжнародних науково-практичних заходах, зокрема міжнародних: форумах (4), конференціях (11); всеукраїнських: конференціях (13), семінарах (2), круглих столах (1), педагогічних читаннях (1), звітній науково-практичній конференції ДНПБ (1) та інших заходах (1). Було проведено 2 заходи, включені до Плану роботи НАПН України. Упровадження результатів здійснювалося також під час реалізації щомісячного онлайн-проєкту «Календар знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти».

Державна науково-педагогічна бібліотека України
Імени В. О. Сухомицького НАПН України

Календар знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти на листопад 2023 року

Видатні постаті

- 2 листопада 100 років від дня народження Дмитра Венедиктовича Черня (1923–1983). Український учений, педагог, організатор науки й освіти на Закарпатті, засновник наукової школи філософії педагогіки, директор Ужгородського державного університету.
- 7 листопада 110 років від дня народження Альбера Камю (1913–1960). Французький письменник, драматург, філософ, лауреат Нобелівської премії.
- 10 листопада 140 років від дня народження Мартина Лютера (1483–1546). Німецький богослов, філософ, політик, перекладач, професор теології Віттенберзького університету, реформатор освіти.
- 18 листопада 140 років від дня народження Івана Михайловича Кюджина (1883–1960). Український педагог-практик і теоретик освіти, педагогичний український національний виступ, громадський і суспільний діяч.
- 19 листопада 190 років від дня народження Володимира Діліча (1833–1911). Німецький філософ, психолог, історик і педагог, один із провідних теоретиків «філософії життя» та герменевтики, автор праць з історії християнства, літератури, музики, педагогіки.
- 23 листопада 140 років від дня народження Миколи Федоровича Лисенка (1883–1966). Український біолог, бібліотекар, бібліограф української землі Карпачів, автор і упорядник бібліографічного покажчика творів Т. Г. Шевченка, історико-бібліографічної праці «Діяльність ролик української літератури, 1917–1927».

Державна науково-педагогічна бібліотека України
Імени В. О. Сухомицького НАПН України

Календар знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти на листопад 2023 року

Видатні постаті

- 2 листопада 100 років від дня народження Дмитра Венедиктовича Черня (1923–1983). Український учений, педагог, організатор науки й освіти на Закарпатті, засновник наукової школи філософії педагогіки, директор Ужгородського державного університету.
- 7 листопада 110 років від дня народження Альбера Камю (1913–1960). Французький письменник, драматург, філософ, лауреат Нобелівської премії.
- 10 листопада 140 років від дня народження Мартина Лютера (1483–1546). Німецький богослов, філософ, політик, перекладач, професор теології Віттенберзького університету, реформатор освіти.
- 18 листопада 140 років від дня народження Івана Михайловича Кюджина (1883–1960). Український педагог-практик і теоретик освіти, педагогичний український національний виступ, громадський і суспільний діяч.
- 19 листопада 190 років від дня народження Володимира Діліча (1833–1911). Німецький філософ, психолог, історик і педагог, один із провідних теоретиків «філософії життя» та герменевтики, автор праць з історії християнства, літератури, музики, педагогіки.
- 23 листопада 140 років від дня народження Миколи Федоровича Лисенка (1883–1966). Український біолог, бібліотекар, бібліограф української землі Карпачів, автор і упорядник бібліографічного покажчика творів Т. Г. Шевченка, історико-бібліографічної праці «Діяльність ролик української літератури, 1917–1927».

Упровадження результатів

Кількість об'єктів упровадження результатів наукових досліджень у 2023 р. – 18

Отримано Диплом за активну роботу з упровадження педагогічних інновацій в освітній процес, Міжнародній виставці «Освіта та кар'єра - 2023»

Протидія російській агресії

здійснювалася за такими напрямками:

- поширення корисних посилань та достовірної й патріотичної інформації в Viber про російське вторгнення в Україну;
- участь у діяльності групи «Інтернет війська України». <https://t.me/ivukr>;
- проведення науково-практичних заходів (Круглий стіл «Ресурси та послуги освітянських бібліотек для розвитку сучасного освітнього середовища в умовах агресії рф» , 18 травня 2023 р.; вебінар «Електронні освітні ресурси Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського в умовах воєнного стану»)
- участь в наукових та науково-організаційних заходах (Всеукраїнська науково-практична конференція «Бібліотека. Люди. Війна. Втрати і звершення», 08.11.2023 р., Нац. істор. б-ка України);
- висвітлення інформації про діяльність відділу на офіційній сторінці у Facebook під хештегом #працюємо_для_перемоги;
- участь у волонтерській діяльності;
- перерахування коштів на потреби ЗСУ (індивідуально).

РАЗОМ ПЕРЕМОЖЕМО

ВСЕ БУДЕ УКРАЇНА!

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

Відділ науково-освітніх інформаційних ресурсів

<https://www.facebook.com/profile.php?viewas=100000686899395&id=100063864680406>

Адреса:

вул. Берлінського М., 9

Київ, 04060

Україна

Тел.: 380 (44) 467-22-14

